

CYFARFOD	Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd
DYDDIAD	26 Hydref 2017
TEITL YR ADRODDIAD	Ymgynghoriad y Panel Annibynnol ar Gydnabyddiaeth Ariannol
PWRPAS	Derbyn sylwadau'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd mewn ymateb i'r ymgynghoriad.
ARGYMHELLIAD	Cyflwyno sylwadau
AWDUR	Cynghorydd Dewi Roberts, Cadeirydd Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd Vera Jones Rheolwr Gwasanaethau Democrataidd

1. Panel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol sydd yn gyfrifol am bennu'r cyflogau a'r costau sydd yn daladwy i gynghorwyr yn rhinwedd eu dyletswyddau. Bob blwyddyn, mae'r Panel yn cyhoeddi cynigion drafft ac yn ymgynghori arnynt.
2. Gellir gweld copi o'r ymgynghoriad llawn trwy ddilyn y ddolen isod:
<http://gov.wales/irpwsb/home/publication-reports/financial-year-2018-19/?skip=1&lang=cy>
3. Eleni, bu aelodau'r Panel yn ymweld â phob awdurdod er mwyn trafod gwahanol agweddau o'r cydnabyddiaeth i aelodau, ac mae'r awgrymiadau sy'n cael eu argymhell ganddynt yn seiliedig ar y trafodaethau hynny.
4. Tynnir eich sylw at y prif awgrymiadau ym mhapur y Panel sy'n haeddu sylw:

a) Cyflog sylfaenol:

Mae'r Panel yn argymhell y dylid cynyddu lefel cyflog sylfaenol aelod etholedig o £200 y flwyddyn (£13,600 yn lle'r £13,400 cyfredol). Cynnydd o 1.49% fyddai hynny.

Er mwyn gosod hyn mewn cyd-destun, dylid nodi fod penderfyniadau'r Panel yn ei adroddiad yn 2009, wrth sefydlu sail cyflogau aelodau, yn cysylltu taliadau ag enillion gros canorfol gweithwyr llawn-amser sy'n byw yng Nghymru. Pennwyd y cyflog sylfaenol ar lefel a oedd yn dair rhan o bump o Gyflog Canolrifol Cymru gyfan, gan gydnabod bod yna gyfraniad di-dâl i wasanaeth cyhoeddus. Yn sgil y cyfyngiadau ariannol ar y sector cyhoeddus ac awdurdodau lleol yn benodol, nid yw wedi bod yn bosibl cynnal y cysylltiad ag enillion cyfartalog yng Nghymru. Y llynedd, 2017-18 gwelwyd y cynnydd cyntaf i'r cyflog sylfaenol ers 2013, sef cynnydd o £100.

Nodwyd hefyd yn ystod trafodaethau gydag amrywiol gynghorau fod nifer wedi nodi fod y cyflog yn rhy isel i ddenu pobl ifanc ac i annog amrywiaeth, ac fod gwahaniaethau sylweddol rhwng cydnabyddiaeth ariannol a'r cymorth sydd ar gael i aelodau etholedig mewn lefelau eraill o lywodraeth yng Nghymru. Ar y sail wreiddiol, sef tair rhan o bump o'r cyfartaledd, byddai cyflog sylfaenol blynyddol bellach yn uwch na £14,700.

Noder nad oes unrhyw argymhelliad i gynyddu yr uwch gyflogau, er y byddant yn amlwg yn adlewyrchu'r cynnydd yn y cyflog sylfaenol.

Argymhelliad – cefnogi'r cynnig i gynyddu y lwfans sylfaenol o £13,400 i £13,600

b) Lefel Cydnabyddiaeth i Aelodau Cabinet a Chadeiryddion Pwyllgorau:

Mae'r Panel yn argymhell y dylid diddymu'r trefniant dwy haen/lefel o gydnabyddiaeth ar gyfer Aelodau'r Cabinet a Chadeiryddion Pwyllgorau.

Yn adroddiad blynyddol 2016 cyflwynwyd dwy lefel o gyflog ar gyfer Aelodau Cabinet ac ar gyfer Chadeiryddion Pwyllgorau. Nid yw'r hyblygrwydd hwn wedi cael ei ddefnyddio ac eithrio mewn un achos ar gyfer aelodau'r weithrediaeth. Yn yr un modd, ni chafodd ei ystyried mewn perthynas â chadeiryddion pwyllgorau.

Roedd yn amlwg o'r trafodaethau a gododd yn ystod ymweliadau'r Panel bod bron pob Cyngor o'r farn bod y trefniant hwn yn groes i'r awydd i'r Panel fod yn gyfarwyddol yn ei benderfyniadau. Mae'r Panel yn derbyn hyn ac mae felly wedi gwneud i ffwrdd â'r trefniant dwy haen i aelodau o Weithrediaethau ac i gadeiryddion pwyllgorau.

Argymhelliad – cefnogi'r cynnig i ddiddymu'r ddwy lefel o gyflog ar gyfer Aelodau'r Cabinet a Chadeiryddion Pwyllgorau

c) Ad-daliadau ar gyfer costau gofal

Bydd yr aelodau yn ymwybodol fod darpariaeth ar gyfer gwneud ad-daliadau i aelodau ac aelodau cyfetholedig ar gyfer costau sy'n gysylltiedig â threfnu gofal ar gyfer plant neu ddibynyddion er mwyn galluogi aelodau i gyflawni busnes swyddogol. Mae dyletswydd ar y Cyngor i hyrwyddo'r ad-daliad yma. Dylid nodi na fu unrhyw hawliad am yr ad-daliad yma unwaith eto llynedd yng Ngwynedd. Noder fod rhaid i'r ad-daliad fod am y costau ychwanegol a ysgwyddwyd gan aelodau er mwyn iddynt gyflawni eu dyletswyddau cymeradwy.

Yn dilyn penderfyniad y Panel i lacio'r gofynion cyhoeddi ad-daliadau costau gofal ar gyfer 2017-18 (sef cynnig o gyhoeddi manylion symiau a ad-dalwyd i aelodau a'u henwi, neu i gyhoeddi cyfanswm a ad-dalwyd gan yr awdurdod yn y flwyddyn ond heb briodoli'r taliadau i unrhyw aelod na'i enwi) bydd yn ddiddorol gweld os yw hyn yn cael unrhyw effaith ac yn arwain at fwy o aelodau yn hawlio.

Mae'r Panel yn gofyn i Bwyllgorau Gwasanaethau Democrataidd i gymryd camau i annog mwy o aelodau i ddefnyddio'r elfen hon o'r fframwaith a hwyluso'r broses o'i hawlio fel nad yw'r aelodau dan sylw'n profi anfantaes ariannol.

Argymhelliad – Mae'r ddarpariaeth ar gyfer gwneud ad-daliadau costau gofal ar gael er mwyn galluogi mwy o bobl o wahanol gefndiroedd i allu cymryd rôl fel Aelod Etholedig. Mae'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn nodi mai penderfyniad Cyngor Gwynedd fydd cyhoeddi cyfanswm a gostau gofal a ad-dalwyd a pheidio priodoli unrhyw gostau i aelod unigol yn 2017-18. Gobeithio y bydd y cam yma yn annog mwy o aelodau i hawlio'r hyn y maent yn gymwys iddo er mwyn eu cynorthwyo yn eu gwaith.

5. Gwahoddir sylwadau'r Pwyllgor